

**ИЗБОРНОМ И НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ
ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

ПРЕДМЕТ: Извештај за избор кандидата у звање и на радно место ванредног професора за наставно-научну област Општа лингвистика, предмети Фонетика и Фонологија

На седници Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду, одржаној 19. априла 2017. године изабрани смо у Комисију за избор у звање и на радно место **ванредног професора за ужу научну област Општа лингвистика, предмети Фонетика и Фонологија**. Након увида у конкурсни материјал, част нам је да Изборном и Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс пријавио се један кандидат – **др Наталија Панић Церовски**, доцент за Општу лингвистику на Филолошком факултету у Београду.

Биографски подаци. Наталија Панић Церовски рођена је 1977. у Краљеву, где је завршила основну школу и гимназију. Носилац је Вукове дипломе и у основној школи и у гимназији, и два пута је била ђак генерације у гимназији. Године 1996. уписала је основне студије на Катедри за општу лингвистику Филолошког факултета Универзитета у Београду. Дипломирала је 2001. године и исте године уписала постдипломске студије, смер Наука о језику. Магистарску тезу под насловом

Међуоднос прозодијских и кинезичких елемената у дискурсу на електронским медијима (ментор проф. др Весна Половина) одбранила је 2007. године. Докторску дисертацију под насловом *Прозодијски маркери цитираног говора у разговорном језику* (ментор проф. др Весна Половина) одбранила је у априлу 2013. године.

Као стипендиста Универзитета у Женеви, Швајцарска, Наталија Панић Церовски била је на стручном усавршавању на Филолошком факултету у Женеви 2007. године. Похађала је и *Летњу школу форензичке лингвистике* (у два наврата – 2007. и 2008. године).

А. Наставно-педагошки рад. Наталија Панић Церовски ради као доцент на Катедри за општу лингвистику Филолошког факултета Универзитета у Београду. Од 2002. године на истој катедри ангажована је прво као асистент–приправник, а од 2007. као асистент. Као доцент је радила на предметима *Увод у општу лингвистику I*, *Основе лингвистичке анализе*, *Опита лингвистика I – Фонетика*, *Фонетска транскрипција и анотација*, *Лингвистика јавне комуникације*, *Вербална и невербална комуникација*, на основним студијама, и на предмету *Савремене фонолошке теорије* на мастер студијама програма *Језик, књижевност, култура*. Такође, акредитована је и као предавач на докторским студијама за предмет *Анализа конверзације*.

У свим наставно-педагошким активностима показала је изузетан таленат за рад са студентима свих нивоа студија на Филолошком факултету и постигла одличне резултате, потврђене највишим оценама на унутаркатедарским и унутарфакултетским евалуацијама педагошког рада наставника и сарадника. Посебно би требало истаћи њено залагање у оквиру предмета: *Лингвистика јавне комуникације*, *Вербална и невербална комуникација* и *Фонетска транскрипција и анотација*, будући да је реч о областима које се раније нису предавале на Филолошком факултету као посебни предмети, а који су изазвали изузетно интересовање врло значајног броја студената Филолошког факултета. Прво у сарадњи са проф. Весном Половином, са којом је осмислила ове предмете, а касније самостално као доцент, оформила је планове и програме за ова три предмета, допуњујући их и усклађујући их са савременим токовима у лингвистици и наукама са којима се ове области додирују. Један од резултата преданог рада Наталије Панић Церовски на предмету *Вербална и невербална комуникација* је и монографија *Вербална и невербална комуникација* (издавач Филолошки факултет Универзитета у Београду), која се може користити као универзитетски уџбеник како на нивоу основних студија, тако и на вишим нивоима студија у тангентним областима истраживања.

Б. Научно-истраживачки рад и рад у струци. Уз пријаву на конкурс кандидаткиња је поднела и библиографију и објављене радове, које ћемо у даљем тексту детаљније приказати:

Монографија:

1. Панић Церовски, Н. (2017). *Вербална и невербална комуникација*. Филолошки факултет – Универзитет у Београду, ISBN 978-86-6153-378-5

Књига *Вербална и невербална комуникација* представља резултат ауторкиног деценијског бављења овом тематиком. Пре свега треба истаћи да је књига намењена превасходно онима који се баве језиком и вербалном комуникацијом и који желе да своја знања продубе и увидима у начин функционисања невербалног плана комуникације, као и увидима у међуоднос вербалног и невербалног плана комуникације. Ово је прва монографска студија код нас у којој су обрађене теме односа вербалног и невербалног кода из угла лингвистике.

Ауторка је излагање поделила у седам поглавља: након уводних напомена и осврта на одређење појма *невербална комуникација*, следи изузетно детаљан осврт на досадашња проучавања невербалних елемената комуникације, после чега се ауторка посвећује врло подробном излагању о изузетно динамичном и занимљивом међуодносу вербалног и невербалног плана комуникације. Поред тога, књига садржи и смернице за будуће истраживаче ових појава, које се тичу припреме транскрипата за истраживање, у смислу начина аотирања пропратних елемената комуникације, систематизоване у једно поглавље, као и поглед на увек интересантан однос културе и невербалне комуникације. Ауторка даје у последњем поглављу пример анализе функција невербалних елемената комуникације у говорној интеракцији.

Полазећи од досадашњих одређења појмова везаних за проблематику невербалног и вербалног нивоа комуникације који су изложени у првом поглављу, у другом поглављу др Наталија Панић Церовски истиче да се у стручној литератури налази на низ дискрепанција, између осталог и у зависности од дисциплина које се овом проблематиком баве (приматологија, психологија, психијатрија, антропологија, семиологија, итд.). Након приказа термилошких одређења која су заступљена у релевантној литератури, ауторка приступа и давању решења која би из визуре лингвистике била прихватљивија.

Треће поглавље је посвећено прегледу изучавања невербалног плана комуникације у контексту вербалне комуникације. Ауторка се најпре осврће на историјат проучавања ових појава, почевши од Старе Индије и ведских текстова, да би се посебно фокусирао на новије приступе чији је утицај врло снажан у савременим светским истраживањима. Поред тога, у овом поглављу даје изузетно вредан преглед проучавања невербалног плана израза код научника са наших простора.

Централно поглавље књиге је посвећено међусобном преплитању вербалног и невербалног нивоа у говорној интеракцији, и вишеслојности тих односа. Приказујући и анализирајући актуелна истраживања из области когнитивне психологије, прагматике, семантике, анализе дискурса, др Наталија Панић Церовски на врло вешт и јасан начин даје увиде у различите улоге које има невербални ниво у

оквиру поруке у говорној интеракцији, а које су из перспективе лингвистичких истраживања релевантне. Поред тога, ауторка износи изузетно интересантна тумачења о пореклу гестова, у контексту развоја невербалне и вербалне комуникације у оквиру човекове еволуције.

Посебно се истиче пето поглавље, где ауторка обухвата проблематику која је такође врло важна за мултимодална истраживања – анотацију транскрипата. Поред класичних приступа анотацији и транскрипцији, дати су и увиди у савремене технике обележавања али и анализирања података уз помоћ компјутерских програма и апликација. Ово поглавље пружа врло корисне инструкције и запажања који ће помоћи младом истраживачу да припреми материјал за адекватне видове анализе.

Утицај културе и окружења уопште на невербалне елементе комуникације обрађен је у претпоследњем поглављу ове студије. Поред и даље врло актуелног проблема шта је универзално и урођено, а шта друштвено установљено на плану невербалног општења, ауторка даје и врло концизан и изузетно информативан поглед на бихевиоралне димензије интеркултурне комуникације. Осим тога, пажњу усмерава и на проблематику превазилажења културних разлика на плану невербалних елемената комуникације, што је у садашњим друштвено-економским тенденцијама глобализације од изузетног значаја, имајући у виду велики број људи који живе и раде у мултикултурним срединама.

У последњем поглављу дат је додатак као пример анализе функција невербалних елемената комуникације из визуре анализе конверзације. Анализа је рађена у склопу ауторкиног истраживања маркера цитираног говора, а урађена је на материјалу телевизијских емисија разговорног типа на српском, енглеском и француском језику. Ово поглавље такође је од изузетне користи за младе истраживаче који се интересују за однос вербалног и невербалног у говореном дискурсу, јер се на примеру ове анализе види вишеслојност говорне интеракције, као и разноврсност улога које може имати невербални код у оквиру исказа.

Систематизовани преглед истраживања ове проблематике у различитим наукама, али с погледом на могућности и доприносе које лингвистички уплив у оваква истраживања уноси, као и мноштво адекватних и врло сликовитих примера, овој монографији дају изванредну уџбеничку вредност. Такође, мора се посебно истаћи изузетно квалитетан и добро организован индекс појмова, који у великој мери олакшава заинтересованом читаоцу да дође до одређења и објашњења разних појава, класификација, теорија.

Литература која је коришћена у овој исцрпној студији о односу вербалне и невербалне комуникације у говорној интеракцији врло је разноврсна и актуелна, обухвата више научних области, те је то још један показатељ ауторкине минуциозности и умећа да појаве којима се посвећује у својим истраживањима систематизује и обради врло подробно, а уједно представи и стручној јавности и широј публици на један питак и пријемчив начин.

Радови у међународним часописима

2. Panić Cerovski, N. i Ivanović, B. (2016). Glagoli govorenja kao markeri emfaze – slučaj pseudocitiranja. *Komunikacija i kultura online (Communication and Culture e-journal)* 7, 142-154. e-ISSN 2217-4257 (Online); UDC 8:008:316.7

Овај рад се бави функцијама у разговорном дискурсу које могу имати глаголи говорења. У фокусу овог истраживања су лексичко-синтаксички маркери цитирања, који су најчешће глаголи говорења, а који могу фигурирати и као маркери емфазе или као механизми за задржавање речи, и сл. и у јавним и у приватним разговорима. То су ситуације када говорник директно цитира, и то не да би навео цитирани материјал, већ да би тако нагласио део исказа који следи, и за ту појаву аутори предлажу термин *псеудоцитирање*.

У таквим ситуацијама директног цитирања које су се јављале у корпусу који је коришћен за ово истраживање се успоставља тенденција да се супрасегментне варијације карактеристичне за емфазу, какве су спорији темпо говора, повећана гласноћа, некад и кратке паузе у говору, јављају над делом исказа који долази након лексичког маркера цитирања, што показује да се они појављују и у функцији маркера емфазе, показују аутори. Тумачећи појаву псеудоцитирања аутори истичу да говорник, задевајући свој исказ или део исказа у рухо директног цитирања употребом лексичко-синтаксичких маркера цитирања, заправо га издваја као значајан на динамичан и непосредан начин.

Корпус за ово истраживање се састојао од десет сати аудио-снимака спонтаних приватних разговора и десет сати видео-снимака телевизијских разговорних емисија на српском, енглеском и немачком језику, који су транскрибовани и где су анотирани прозодијске варијације. Аутори су овој проблематици приступили са становишта анализе конверзације, те су супрасегментна обележја обрадили са аудитивног аспекта.

Поглавља у тематским зборницима међународног значаја

3. Половина, В., Панић Церовски Н. (2015). Лексика невербалне комуникације. *Језици и културе у времену и простору IV /2* (ур. Снежана Гудурић), Филозофски факултет у Новом Саду, 315-324 ISBN 978-86-6065-330-9; COBISS.SR-ID 300300039

У раду је представљено истраживање које се бави лексиком која се односи на невербалну комуникацију која обично прати говор а може и самостално да пренесе поруку. Ауторке као основу узимају делове тела: шака и рука, глава, лице и њихове партониме и разматрају колокацијске везе са лексемама које описују релевантне невербалне сигнале.

Ове везе посматрају на корпусима српског језика, како општег, тако и стручног језика у домену невербалне комуникације. Обухватају свакодневни разговорни језик, јавни разговорни језик и језик у стручним монографијама и зборницима.

Резултати изложени у овом раду показују да су формали опис покрета или позиције у одговарајућем лексичком материјалу и метафоричка екстензија значења лексичког споја или фразеологизма понекад тешко раздвојиви како у општем, тако и у стручном језику. Поред тога, сличности и разлике међу језицима у лексички невербалне комуникације, иако се ради о људском телу, нису константа када је реч о партонимијским нивоима и функционалном ширењу њиховог значења. Резултати овог истраживања могу представљати допринос како у домену лингвистичке типологије и универзалија на лексичком нивоу тако и у примени у адаптацији терминологије у стручном језику невербалне комуникације.

4. Панић Церовски, Н. и Ковачевић, Б. (2014). Вербално и невербално представљање других у медијима. *Србија између истока и запада. Језици Балкана у компаративном и интердисциплинарном контексту (књ. 4)* (ур. проф. др Александра Вранеш и проф. др Љиљана Марковић), 267-283. ISBN 978-86-6153-210-8; COBISS.SR-ID 209881868; UDK 316.772:159.9

Предмет овог рада су начини на које говорник врши представљање другог у оквиру свог учешћа у конверзацији. Као један од најчешћих начина представљања другог јавља се директно цитирање. Аутори су се фокусирали на дискурс медија и механизме у цитирању које говорници користе у телевизијским емисијама разговорног типа. Корпус који су користили се састоји од 10 сати снимљеног материјала (на енглеском и српском језику), који је затим транскрибован, и анотирани су и прозодијски и невербални елементи комуникације.

Анализирајући понашање говорника приликом цитирања аутори су установили да се тим чином врши врло успешно представљање другог (управо тог цитираног говорника), и да се то представљање врши на више планова – како на вербалном, тако и на невербалном плану. Невербални елементи – паралингвистички слој поруке, не само да имају функцију да маркирају цитирани материјал, већ и да у склопу цитираног материјала означи сегменте у зависности од типа информације коју носе, као и да пренесу тренутни став актуелног говорника о оригиналном говорнику, о садржају који цитира, о контексту у коме се цитирани исказ првобитно реализовао. Аутори напомињу да се обележавање цитирања свакако може реализовати и само коришћењем лингвистичких средстава (прозодијских и лексичких) и аудитивних паралингвистичких (нпр. у телефонској комуникацији), али је свакако потпуније и боље изнијансирано када су укључена и визуелна паралингвистичка средства.

Када су у питању сами паралингвистички елементи, којима се најочигледније и најдиректније врши представљање другог у непосредној комуникацији, аутори истичу да се морају посматрати у својој вишеслојности и да се морају утврдити улоге сваког од тих слојева у одређеном сегменту неке говорне ситуације. У случајевима цитирања то је посебно комплексан и захтеван проблем, јер је ситуација навођења говора из других говорних ситуација у ствари сама по себи вишеслојна. У том смислу, имајући на уму да визуелни и аудитивни паралингвистички елементи заправо представљају потпору вербалном нивоу поруке, те да говорницима помажу

да лакше енкодирају садржај који желе да пренесу, а да примаоцима помажу да лакше декодирају изговорени садржај, структура, организованост паралингвистичких елемената у оквиру цитирања, као уосталом и прозодијска организација, врло је важан фактор у правилном тумачењу слојевитости конверзационог механизма какво је цитирање.

Тако, идући за тумачењима когнитивних психолога који се баве односом језика и геста, као и за подацима о односима прозодијских и паралингвистичких обележја које су у оквиру овог истраживања установили, аутори закључују да се паралингвистички елементи, и визуелни и аудитивни, понашају као потпора, и из перспективе говорника, и из перспективе реципијента. Заправо, говорник уместо коришћења искључиво лингвистичког нивоа (у то укључујемо и прозодијски ниво), користи ове пратеће нивое и због сликовитости, непосредности, а и због једноставнијег начина изражавања (уместо вербалног *описивања* нечијег начина говора и кинезичког понашања – гестова, он га *изводи*), а то се све може подвести под један јединствени циљ – економичност. Другачије речно, тај циљ је: са што мање когнитивног напора постићи што бољи ефекат, тј. резултат – а то је разумевање поруке, односно правилна интерпретација од стране саговорника. Поред тога, када је у питању цитирање и представљање другог, актуелни саговорник тако постаје заправо посматрач цитиране говорне ситуације, и може да је непосредније доживи уз помоћ ових пратећих паралингвистичких – невербалних елемената.

5. Панић Церовски, Н. (2013). Цитирање у формалном и неформалном дискурсу. *Културе у дијалогу. Филологија и интеркултуралност (Књ. 1)*. (ур. Александра Вранеш, Љиљана Марковић), 177-196. ISBN 987-86-6153-150-7; COBISS.SR-ID 201293836; UDK 811.163.41'36

У фокусу овог истраживања су механизми којима се користи говорник приликом директног цитирања, тј. навођења туђих (или сопствених) речи, дела исказа или целог исказа. Ауторка настоји да установи разлике у директном цитирању у формалном и неформалном говорном дискурсу на плану лексичких маркера цитирања, као и на плану прозодијског маркирања цитираног материјала. Корпус за ово истраживање се састоји од пет сати снимљених телевизијских емисија дебатног типа и пет сати аудио снимака приватних, неформалних разговора. Материјал је транскрибован и анотиране су варијације у темпу говора, гласноћи, висини гласа и паузе (испуњене и неиспуњене).

Ово истраживање показује да у спонтаном говору, као и у формалном дискурсу, цитирани искази или делови исказа бивају модификовани, иако их говорник презентује у форми која саговорнику може изгледати као врло вероватно идентична „оригиналном“ исказу. Ауторка истиче да се модификације у формалном дискурсу јављају првенствено у функцији ненарушавања сопственог исказа, односно прозодијске организације говорниковог актуелног исказа, а да је то ређи случај у приватним разговорима. Прозодијска организација цитираног материјала у приватним разговорима из корпуса у великом броју случајева није била подређена прозодији актуелног исказа – када у приватним, неформалним разговорима говорник

нешто директно цитира, тај део исказа бива прозодијски истакнут, и на тај начин бива одвојен од остатка актуелног исказа. У корпусу је врло уочљиво да је цитирање у приватним разговорима било прозодијски експресивније, а у формалним разговорима је прозодијски аспект цитирања био сведенији. Ауторка сматра да се те разлике могу тумачити ванлингвистичким контекстом – ситуације пријатељских разговора су свакако опуштеније, спонтаније од телевизијског студија и дебате са саговорницима, где није препоручљива претерана експресивност у погледу прозодије.

Поред тога, ауторка наводи да је код цитирања у неформалним разговорима фокус и на значењу исказа и на начину на који је исказ првобитно изречен, дакле и садржај и форма исказа су подједнако важни, док код цитирања у формалним ситуацијама то није увек случај. Ту је фокус превенствено на садржини исказа, док је прозодијска организација цитираног материјала подређена прозодији актуелног говора. На основу те подређености прозодијске организације цитата актуелном исказу, ауторка закључује да се директно цитирање у формалном дискурсу изводи не у циљу приказивања свеукупности чина изговарања „оригиналног“ исказа, тј. увођења саговорника у другу говорну ситуацију (као што је случај код неформалних разговора). У формалним разговорима из коришћеног корпуса цитирање је било извршено са другим намерама – пре се јављало као један од механизма наглашавања, истицања поенте, става, навођења примера, итд.

Ауторка наглашава да се на основу прозодијских и лексичких маркера цитирања може установити и какав статус има цитирани материјал у актуелној говорној ситуацији, то јест коју функцију има цитирање. Другим речима, може се на основу прозодијске организације цитираног материјала, као и употребе лексичких маркера, установити са којом намером говорник користи цитирање. Поред тога, када је у питању саговорник, тј. реципијент, прозодијска обележја, односно структура коју граде прозодијски елементи у оквиру цитираног материјала, и њихов однос са остатком актуелног исказа, у великој мери бивају показатељи како реципирати садржај који се цитира. Заправо, на основу прозодијских, а свакако и лексичких маркера, реципијент гради структуру која му омогућава да цитирани материјал „смести“ у одговарајући оквир, објашњава ауторка.

Тако, у раду се истиче да се на основу лексичких и прозодијских маркера цитирања може установити какав статус, то јест коју функцију има цитирање у актуелном разговору. Другим речима, одабир лексичког маркера цитирања, као и прозодијска организација цитираног материјала, могу бити показатељи са којом намером говорник врши цитирање. У вези са тим постоје разлике у коришћењу механизма какво је директно цитирање у формалном и неформалном дискурсу.

6. Половина, В., Панић Церовски Н. (2013). Функције апроксиматора у српском разговорном дискурсу. *Српски језик, књижевност, уметност. Традиција и иновације у савременом српском језику. (књ. 1)*. (ур. Милош Ковачевић). Крагујевац: ФИЛУМ, 157-168. ISBN 978-86-85991-52-3; COBISS.SR-ID 201955084; UDK 81116341'37; 81116341'42

Овај рад се бави анализом функција дискурских маркера који се у литератури одређују као *апроксиматори* (*маркери нејасних категорија, општи проширивачи значења*, итд.). Изрази попут *и тако, некако, онако, тако нешто, тако некако, типа* се јављају у неформалном дискурсу и њихово значење је ван лингвистичког и ситуационог контекста нејасно. Корпус на коме су ауторке спровеле ово истраживање се састоји од пет сати снимљених телевизијских емисија разговорног типа и пет сати приватних, пријатељских разговора.

У овој анализи апроксиматора у српском разговорном дискурсу ауторке су показале да се овај тип дискурских маркера највише јавља у функцији постизања / одржавања / показивања блискости са саговорником, ублажавања неслагања са саговорником, што су превасходно функције у домену интерсубјективних односа између учесника комуникације. Поред тога, говорник може користити апроксиматор како би проширио опсег референције неког појма, и на тај начин саговорнику/цима приближио неку категорију која је, по његовом мишљењу, представљена управо тим појмом. И када је у питању ова функција, као и функције у домену интерсубјективних односа, оно што је кључно је да се оне базирају на претпоставци говорника о постојању знања и искуства које његов/и саговорник/ци и он деле.

Када је реч о функцији маркирања цитираног говора, као и о делимитативној функцији апроксиматора, неопходно је напоменути да се ове функције у основи такође могу посматрати у оквиру интерсубјективних односа. То значи да апроксиматори који се понашају као маркери цитирања, или као маркери границе сегмената дискурса, не врше само те функције, већ поред њих имају и функцију постизања / одржавања / показивања блискости.

Анализа коју су ауторке спровеле показује да се апроксиматори често комбинују са другим дискурским маркерима, као и међусобно, и да могу вршити заједно исту функцију, а да се те комбинације не могу окарактерисати као редундантне, управо због тога што се јављају превасходно као сигнали међуљудских односа учесника у комуникацији.

Саопштења са међународних научних скупова штампана у целини

7. Đurić, M. D., Panić, M., Panić Cerovski, N. (2015). Engleski i francuski diskurs uživalaca psihoaktivnih supstanci. (ур. Др Маја Ћук, Др Мелина Николић, Тијана Парезановић). Алфа универзитет, Факултет за стране језике, Beograd. 141-162. ISBN 978-86-83237-98-2; COBISS.SR-ID 214444300; UDK 81'42

У овом раду аутори полазе од претпоставке да дискурсна заједница уживалаца психоактивних супстанци користи језичке механизме који су специфични за ту заједницу, са циљем несметане размене релевантних информација. Анализирани су усмени и писани дискурс ове заједнице на енглеском и француском језику (четови, блогови, форуми, као и књижевна дела која се овом тематиком баве).

Аутори указују на извесне генерализације које су атестиране у подацима из коришћеног корпуса – лексичку једнообразност која се јавља у дискурсу ове специфичне заједнице како у материјалу анализираних књижевних дела, тако и у усменом дискурсу, као и на потребу за контекстуално-дискурсном интерпретацијом термина и израза који припадају овој заједници.

8. Polovina, V. & Panić Cerovski, N. (2013). General and specific in non-verbal intercultural communication. *Komunikimi ndëretnik në Ballkan*. Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Historisë dhe i Filologjisë, 41-50. ISBN 978-9928-143-07-5

Рад се бави елементима невербалне комуникације у интеркултурном контексту. Ауторке посматрају однос културно-специфичних невербалних сигнала и елемената невербалне комуникације који су универзалније природе, као и елемената невербалног плана израза који су превасходно везани за одређене типове међуљудске интеракције.

Ауторке наглашавају да ниво иконичности не мора увек играти одлучујућу улогу у правилном декодирању гестова код припадника друге културе, као и да пропратни гестови, који немају велики иконички потенцијал, заправо показују тенденцију лакшег праћења и декодирања у интеркултурном контексту.

Такође, у раду се истиче и утицај нивоа формалности говорне интеракције на гестове које се јављају. Тако, ако је ниво формалности већи, гестови којима се сигнализирају емотивна стања и реакције, лични ставови и слично, мање ће се појављивати.

Саопштења са међународних научних скупова штампана у изводу (M34):

9. Polovina, V., Panić Cerovski, N., Ivanović, B. (2013). Linguistic and paralinguistic means of representing the Other. *5th Adriatic – Ionian Conference - Migration and Diaspora. "From the Industrial era to nowadays"* (3-5th October 2013), Igoumenitsa, Greece, Book of abstracts, p. 48.

10. Polovina, V., Panić Cerovski, N. (2014). Korpus govornog jezika i njegovo anotiranje. *Digitalne biblioteke i digitalni arhivi*. (7-8. maj), Univerzitet u Beogradu i Univerzitet u Novom Sadu.

11. Polovina, V. i Panić Cerovski, N. (2014). Načini demarkacije citiranog materijala u razgovornom diskursu. *Jezik, književnost, diskurs* (26-26. maj), Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za anglistiku

12. Panić Cerovski, N., Ivanović, B., Rađenović, A. (2014). Neverbalno predstavljanje drugog u srpskom razgovornom diskursu. *The Twelfth International Slavic Studies Conference: Movement and Space in Slavic Languages, Literatures and Cultures* (May 9–10th 2014). Univerzitet „Sveti Kliment Ohridski“, Sofija, Bugarska

13. Panić Cerovski, N. (2014). Prateći neverbalni elementi u različitim kulturama. *Humanizam: kultura ili iluzija?* (15-16. maj), Filološki fakultet – Univerzitet u Beogradu
14. Polovina, V. & Panić Cerovski, N. (2014). The modes of self presentation of professional authority in TV talk shows. *CALK14 (Klagenfurt Conference on Corpus-Based Applied linguistics 2014)*, University of Klagenfurt, (25- 27th September) Austria
15. Ковачевић, Б. и Панић Церовски, Н. (2014). Методе наставе српског као страног језика у оквиру пројекта Свет у Србији. *Српски као страни језик у теорији и пракси*, 24-25. октобар, Филолошки факултет – Универзитет у Београду
16. Panić Cerovski, N., Božović, Đ. (2014). Prozodijski i prateći neverbalni elementi u diskursu TV debata. *Nauka i savremeni univerzitet – NISUN4*, 14-15. novembar, Filozofski fakultet – Univerzitet u Nišu
17. Vesna Polovina, Branislav Ivanović and Natalija Panić Cerovski, Rhetorical Function of Proverbs in English, German and Serbian, *2nd International Conference on English Language and Literature Studies (CELLS 2) – Remarking Tradition: Present-day Perspectives on Language, Literature and Culture*, Univerzitet u Banjaluci, 12. i 13. jun 2015, Book of abstracts, p. 35.
18. Panić Cerovski, N. & Ivanović, B. (2015). The emphatic role of *verba dicendi* in spoken discourse. *Crossroads of foreign languages. Linguistics, literature, didactics*, May 15-16, Universiteti „Aleksandar Moisiu“, Durrës, SIDI education, British Council, Book of abstracts, p. 97; ISBN: 978-9928-114-59-4
19. Panić Cerovski, N. i Kovačević, B. (2015). *Odnos prozodijskih i leksičko-sintaksičkih markera direktnog citiranja*. Rad izložen na Petom međunarodnom kongresu *Primenjena lingvistika danas – Nove tendencije u teoriji i praksi*, Novi Sad, Filozofski fakultet u Novom Sadu, 27 – 29. novembar 2015. Rezime na str. 29. ISBN: 978-86-6065-337-8
20. Kovačević B. i Panić Cerovski, N. (2015). *Teaching Serbian in a Multicultural Context*. Rad izložen na 2nd International Conference on Education, Culture and Identity – *New Trends and Challenges in Today's Europe*, Sarajevo, Internacionalni univerzitet u Sarajevu, 15 – 16. oktobar 2015. Rezime na str. 74 (ur. Mulalić Muhidin, Mualalić Almasa, Obralić Nudžejma). ISBN 978-9958-896-21-7; COBISS.BH-ID 22445830; UDK 37(048.3)
21. Đukanović, M., Panić Cerovski, N. i Knjižar, I. (2015). Semantic field of kinship relations in Serbian and Slovenian. Пета међународна научна конференција *Балканите – Језик, историја, култура*. 23–24 октомври 2015 г. Великотърновски универзитет „Св. св. Кирил и Методиј“

22. Kovačević, B. i Panić Cerovski, N. (2016). *Utjecaj interneta na standardizaciju srpskoga jezika*. Rad izložen na Međunarodnom naučnom skupu *CLARC 2016: Perspektive jezičnoga planiranja i jezične politike*, Rijeka, 3 – 5. juna 2016. Rezime na str. 68-69 (ur. Mihaela Matešić, Ermina Ramadanović, Mirjana Crnić Novosel, Perina Vukša Nahod). ISBN 978-953-7967-28-4

23. Bilandžija, S., Panić Cerovski, N., Ivanović B. (2017). Verbal expressions of causativity in contemporary Norwegian in contrast with Serbian. Rad izložen na međunarodnoj konferenciji ICSSH2017 (International Conference on Social Sciences and Humanities) – *Changing the World: Challenges, Opportunities and Responsibilities*, International Balkan University, Skoplje, Makedonija, May, 12-14th 2017. Rezime na str. 76. (ed. Aleksandra Porjazoska Kujundžiski). ISBN 978-608-65137-6-4

24. Đukanović, M., Kovačević, B. i Panić Cerovski, N. (2017). Deiktičke reči i percepcija prostora u srpskom i slovenačkom jeziku u poređenju sa engleskim. Rad izložen na međunarodnoj konferenciji *Jezik, književnost, prostor*, 28-29. april, Filozofski fakultet – Univerzitet u Nišu. Knjiga sažetaka, str. 26.

25. Panić Cerovski, Natalija & Polovina, Vesna (2017). The use of deictic pronouns in different spoken discourses. Rad izložen na međunarodnoj konferenciji GRATO 2017 (*The International Conference on Grammar and Text*), Lisabon, Portugal, 28-30 June, at Faculdade de Ciências Sociais e Humanas, Universidade NOVA de Lisboa. Rezime na str: 26-27.

Селективна библиографија

26. Панић Церовски, Наталија (2013). Избор радова о разговорном дискурсу. *Преводилац*, 3-4, свеска 70, 90-105. ISSN 0351-8892 UDK 651.926.07(05)=00

Ова библиографија представља селективну библиографију која се директно или индиректно бави разговорним дискурсом и анализом конверзације. Библиографија је преузета, уз одређене модификације, из докторске дисертације ауторке *Прозодијски маркери цитираног говора у разговорном језику* (Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2013). Поред општелингвистичких радова, ту се налазе и радови који се баве анализом пратећих гестова у комуникацији, с обзиром да ауторка сматра да у анализи конверзације значајну пажњу треба посветити и кинезичким елементима који се јављају приликом говорне интеракције, а који имају комуникативну функцију.

Тематски зборник радова

27. Костић-Томовић, Ј. и Панић Церовски, Н. (приредиле) *Немачко-српски језички контакти и интеркултурна комуникација* (у припреми).

Овај зборник обухвата више радова који се баве немачко-српским језичким контактима. Оваква публикација се може користити за извођење наставе у оквиру предмета Германистичка социolingвистика на мастер-студијама, као и за израду мастер-радова из дате области, као и у настави предмета који се дотичу или баве интеркултурном комуникацијом.

Оригинално стручно остварење:

28. Ђурић, Милош. Д. и Панић Церовски, Наталија (2013). Базични фразални глаголи (енглеско-српски) – глосар, *Преводилац*, 3-4, свеска 70, 106-158. ISSN 0351-8892

Аутори су истражили фразалне глаголе у савременом енглеском језику користећи се монолингвалним речницима савременог енглеског језика, као и материјалом из своје дугогодишње преводилачке праксе током које су преводили различите узорке писаног и говореног дискурса са и на енглески језик, и пописали њихове преводне еквиваленте у српском језику. И поред тога што су овом листом обухватили, у мањој мери, и комбинације које надилазе струкутру глагол + адвербијална партикула, овај глосар остаје преваходно попис фразалних глагола са наведеном структуром.

Прикази:

29. Panić Cerovski, N. (2015). Reflections on ESP textbooks: the case of English for electrical engineering in the academic context. (Dr Miloš D. Đurić, *English for Electrical Engineering – Modules 1 and 2*, Belgrade, Faculty of Electrical Engineering and Academic Mind, 2014, 223), *The Journal of teaching English for specific and academic purposes*, Vol. 3, No 1, 2015, pp. 197-199.

30. Panić Cerovski, N. (2015). Maja Đukanović, *Poglavlja iz slovenačke kulture*, Filološki fakultet, Beograd, 2015, 157 str. Edicija *Jezik, književnost, kultura*; knjiga 4 ISBN 978-86-6153-254-2, *Slovenika*

Из приложених приказа радова др Наталије Панић Церовски јасно се може видети да се она бави значајним и још увек недовољно истраженим проблемима прозодијског аспекта спонтаног говора, дискурских маркера, као и невербалних и паралингвистичких елемената у разговорном дијекту, појединачно или у међусобној корелацији. Ове појаве и њихови међуодноси су сами по себи вишеслојни и комплексни, што изискује минуциозност и прецизност у истраживању, а доц. др Панић Церовски веома успешно спроводи истраживања и самостално и у сарадњи са другим истраживачима из ових и других области. Њена истраживања су постављена и изведена на одговарајући начин, а резултати и закључци до којих је дошла врло су јасно, прегледно и прецизно представљени. Поред несумњивог научног доприноса у области лингвистике, како у фонетици и фонологији, тако и у анализи конверзације, њени истраживачки налази отварају истраживачке смерове и у тангентним

областима које се баве говорним изразом, говорном интеракцијом и људском комуникацијом уопште.

V. Стручно-професионални допринос

Стручно-професионални допринос кандидаткиње доц. др Наталије Панић Церовски огледа се у менторствима и чланствима у комисијама за одбрану завршних радова на академским мастер студијама и академским докторским студијама, као и у рецензирању научних и стручних радова у међународним научним часописима и тематским зборницима радова:

Менторства за израду завршних радова на академским мастер студијама:

Кандидаткиња доц. др Наталија Панић Церовски била је ментор за израду 3 мастер-рада (кандидати: Антић Дејан, Камчев Невена, Пољаковић Ана).

Чланства у комисијама за одбрану завршних радова на академским мастер студијама:

Доц. др Наталија Панић Церовски је била члан комисије за одбрану 12 мастер-радова:

1. Екмечић Милица, ментор проф. др Јелена Костић-Томовић
2. Тошић Милица, ментор проф. др Јелена Костић-Томовић
3. Цекић Вељко, ментор проф. др Јелена Костић-Томовић
4. Шикоња Анкица, ментор проф. др Јелена Костић-Томовић
5. Павловић Драгана, ментор проф. др Јелена Костић-Томовић
6. Васиљевић Марија, ментор проф. др Јелена Костић-Томовић
7. Жикић Милена, ментор проф. др Јелена Костић-Томовић
8. Јојић Милка, ментор проф. др Јелена Костић-Томовић
9. Јовановић Кубат Славица, ментор проф. др Јелена Костић-Томовић
10. Орловић Светлана, ментор проф. др Јелена Костић-Томовић
11. Туропољац Нена, ментор проф. др Јелена Костић-Томовић
12. Поповић Марта, ментор проф. др Јелена Костић-Томовић

Чланства у комисијама за одбрану завршних радова на академским докторским студијама:

Кандидаткиња је била члан у 4 комисије за одбрану доктората:

1. Јелић Гордана, ментор проф. др Весна Половина
2. Војиновић Јелена, ментор проф. др Весна Половина
3. Плавша Марија, ментор проф. др Весна Половина
4. Керничан Леонтина, ментор проф. др Весна Половина

Рецензент у часописима: *Komunikacija i kultura online (Communication and Culture e-journal)* (часопис на ERIH Plus листи), *Slovenika*

Рецензент у зборнику: Kostić Tomović, J., Ivanović, B., Đurović, A., Zobenica, N. (приредили) (2016). *Im Reich der Wörter – Sprache(n) und Kultur(en)*. Festschrift für Prof. Dr. Jovan Đukanović

Г. Допринос академској и широј заједници:

Доц. др Наталија Панић Церовски је до сада у свом научном и педагошком раду учествовала у бројним активностима дајући врло значајан допринос како академској, тако и широј заједници. Учествовала је у наставним активностима ван студијског програма, у популаризацији лингвистике, анализе дискурса јавне комуникације, односа вербалне и невербалне комуникације, као и у разматрањима будућности садашњих облика људске комуникације у дигиталном свету, итд. Поред тога, истиче се и као истраживач који сарађује са научно-истраживачким институцијама из иностранства у склопу европских универзитетских пројеката.

Учешће у наставним активностима ван студијских програма:

Кандидаткиња је учествовала као предавач у Програму сталног стручног усавршавања наставника, васпитача, стручних сарадника и директора: ***Невербална комуникација у настави страних језика и невербални елементи у релевантним врстама текста***, (аутор семинара: проф. др Јелена Костић-Томовић)

Учешћа у активностима популаризације науке:

У неколико наврата доц. др Наталија Панић Церовски је била учесник врло запажених телевизијских емисија и серијала (РТС – Културни програм, Јутарњи програм), радијских емисија (Радио С) као стручни саговорник, као и у Магазину Блиц, приближавајући тако широј публици лингвистичке појаве и законитости, проблематику односа вербалног и невербалног у комуникацији, као и новине и законитости у оквиру електронске комуникације.

Сарадња са другим високошколским, научно-истраживачким установама у земљи и иностранству

Доц. др Наталија Панић Церовски је локални координатор за мрежу СШ-АТ-0503-06-1617 Inter-American Studies у склопу међународног пројекта СЕЕРУС.

Чланства у професионалним националним и међународним удружењима:

Кандидаткиња је члан *Друштва за примењену лингвистику Србије* (ДПЛС), *Европског лингвистичког друштва* (*Societas Linguistica Europaea*), као и организације *SProSIG* (Special Interest Group on Speech Prosody).

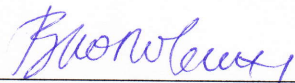
ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ:

Кандидаткиња др Наталија Панић Церовски **у потпуности испуњава услове за избор** у звање и на радно место за које конкурише на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

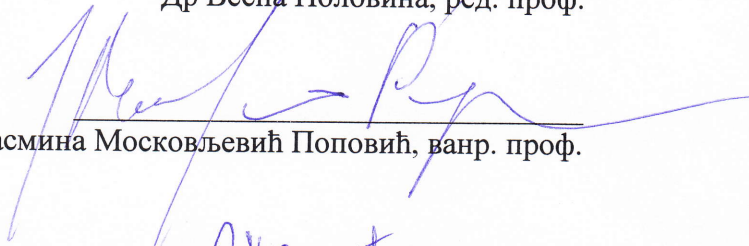
Зато, с пуном увереношћу и посебним задовољством, предлажемо Изборном већу Филолошког факултета да др Наталију Панић Церовски **изабере у звање ванредног професора** за ужу научну област *Опита лингвистика* (предмети *Фонетика и Фонологија*) на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

У Београду, 4. октобра 2017. год.

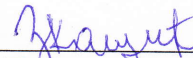
Чланови комисије:

Др Весна Половина, ред. проф.

Др Јасмина Московљевић Поповић, ванр. проф.

Др Зорка Кашић, ред. проф.